

राज्य पुरस्कृत कृषी यांत्रिकीकरण योजना सन २०२०-२१ मध्ये राबविण्यासाठी रु.१९०० लक्ष निधीच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता देणे व निधी वितरीत करणे.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: कृयायो-१२२०/ प्र.क्र.१९५/१४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुमात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई- ४०० ०३२
तारीख: ५ फेब्रुवारी, २०२१

वाचा

- १) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक-कृयायो-०८१८/प्र.क्र.२३१/१४अ,
दि.१२ सप्टेंबर, २०१८.
- २) आयुक्त कृषि यांचे पत्र क्र.जा.क्र/रापुयो/२०२०-२१/गुनि-५/न.क्र.३४/३१६८९/२०२०,
दि.९ डिसेंबर, २०२०.

प्रस्तावना :-

संदर्भाधीन दि.१२ सप्टेंबर, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये, राज्य पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण योजना राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. सदर योजनेंतर्गत केंद्र शासनाच्या कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानातील घटक क्रमांक-३, वैयक्तिक लाभार्थी शेतकऱ्यांना कृषि औजारे/यंत्र खरेदीसाठी अनुदान देणे व घटक क्र-४, कृषि औजारे/यंत्रे बँकाना अनुदान देणे या घटकांची अंमलबजावणी करावयाची आहे. सदर घटकांची अंमलबजावणी केंद्र शासनाच्या कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार करावयाची आहे.

या योजनेसाठी सन २०२०-२१ या वर्षात रु.७६०० लक्ष तरतूद करण्यात आली आहे. वित्त विभागाने संदर्भाधीन दि.१० नोव्हेंबर, २०२० च्या परिपत्रकान्वये, ज्या विभागांमार्फत मत्ता निर्मिती व पर्यायाने रोजगार निर्मितीस चालना देण्यास भांडवली खर्च केला जातो अशा बाबींसाठी सन २०२०-२१ साठीचा अर्थसंकल्पीत निधी ७५ टक्के वितरणास मान्यता दिलेली आहे. कृषि यांत्रिकीकरण योजनेंतर्गत वैयक्तिक शेतकऱ्यांना यंत्र व औजारासाठी तसेच कृषि औजारे बँक स्थापनेसाठी अर्थसहाय्य करण्यात येते. त्याचप्रमाणे, कृषि औजारे बँक स्थापनेमुळे मत्ता निर्माण होवून रोजगाराच्या संधी निर्माण होत असल्यामुळे राज्य पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण योजनेच्या तरतूदीच्या ७५ टक्के म्हणजेच रु.५७ कोटी निधी वितरीत करण्यास अनुमती देण्याचा प्रस्ताव नियोजन व वित्त विभागाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला होता. वित्त विभागाने मंजूर तरतूदीच्या २५ टक्के निधी वितरणास मान्यता दिलेली आहे.

वित्त विभागाने राज्य पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण योजनेचा २५ टक्के निधी वितरीत करण्यास दिलेली अनुमती विचारात घेऊन, सदर योजनेसाठी मंजूर तरतूद रु.७६०० लक्षाच्या २५ टक्केच्या मर्यादेत रु.१९०० लक्ष निधीच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता देऊन सदर निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:-

- १) सन २०२०-२१ या वर्षात राज्य पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी, रु.१९०० लक्ष (अक्षरी रुपये एकोणीस कोटी फक्त) निधीच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
- २) या शासन निर्णयान्वये, सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्याकरीता रु.१९०० लक्ष (अक्षरी रुपये एकोणीस कोटी फक्त) निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर (BDS) वितरीत करण्यात येत आहे.
- ३) सदर योजनेतर्गत मंजूर केलेला रु.१९०० लक्ष निधी (अक्षरी रुपये एकोणीस कोटी फक्त) खालील लेखाशीर्षाखाली चालू वर्षी अर्थसंकल्पीत केलेल्या तरतूदीतून खर्ची टाकावा.

मागणी क्रमांक:- डी-३

२४०१- पीक संवर्धन,

११३-कृषी अभियांत्रिकी

(००) (१८) राज्य पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण योजना,

(२४०१A९१३) ३३ अर्थसहाय्य.

- ४) या योजनेतर्गत वितरीत करण्यात आलेला निधी केंद्र पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत अनुज्ञेय बाबींवर खर्ची टाकावा तसेच, अनुदानाची रक्कम लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर PFMS प्रणालीद्वारे जमा करावी.
- ५) अनुदानाची रक्कमेचे वितरण महा-डीबीटी पोर्टलद्वारे करण्यात यावे.
- ६) सदर योजनेतर्गत ट्रॅक्टर या बाबीसाठी अनुसूचित जाती/जमाती, महिला, अल्प व अत्यल्प भू-धारक शेतकऱ्यांसाठी किंमतीच्या ५०% किंवा रु.१.२५ लाख यापैकी कमी असेल ते आणि इतर शेतकऱ्यांसाठी किंमतीच्या ४०% किंवा रु.१ लाख यापैकी कमी असेल ते या प्रमाणे अनुदान देण्यात यावे.
- ७) इतर बाबतीत योजनेची अंमलबजावणी करताना केंद्र पुरस्कृत कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे व संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयामधील अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.
- ८) सदर निधी खर्च करताना तो विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/प्रक्रियाचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत/C.V.C.तत्वानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/ नियम/ परिपत्रक/ तरतूदीनुसार बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही नियम/अधिकाराचा भंग होणार नाही याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रीय कार्यालयाची राहिल.

९) राज्य पुरस्कृत कृषी यांत्रिकीकरण योजनेची क्षेत्रीय स्तरावर अंमलबजावणी करण्यासाठी संचालक (नि. व गु.नि.), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन, उद्दिष्टनिहाय अंमलबजावणी विषयक सविस्तर सूचना सर्व क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना निर्गमित कराव्यात. सदर योजनेची अंमलबजावणी करताना केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार महिला शेतकरी, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती शेतकरी यांच्यासाठी भौतिक/अर्थिक लक्षांक निर्धारित करण्यात यावे.

१०) सन २०२०-२१ मध्ये राज्यात सदर योजनेतर्गत वितरीत करण्यात येणाऱ्या निधीच्या आहरण व संवितरणसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे -:

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१.	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि) कृषि आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषि, आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२.	जिल्हास्तर	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी.	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी.

११) सदर शासन निर्णय वित्त विभागाने त्यांचा अनैपचारिक संदर्भ क्र.५/२०२०-२१/व्यय-१, दि.६ जानेवारी, २०२१ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

१२) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०२०५१२०५११०२०१ असा आहे .हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीकांत आंडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (कृषि), मंत्रालय, मुंबई-३२
२. मा.राज्यमंत्री (कृषि), मंत्रालय, मुंबई-३२
३. सर्व सन्माननीय विधी मंडळ सदस्य, द्वारा विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. सचिव (कृषि), मंत्रालय, मुंबई-३२
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
६. संचालक (निविष्ठा व गुण नियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, पुणे
७. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

८. विभागीय कृषि सह संचालक (सर्व)
९. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व)
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर (लेखा परिक्षा) /(लेखा व अनुज्ञेयता)
११. माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. नियोजन विभाग (का-१४३१) मंत्रालय, मुंबई-३२
१३. वित्त विभाग (व्यय-१ व अर्थसंकल्प - १३) मंत्रालय, मुंबई -३२
१४. निवड नस्ती (कार्यासन -१४अे)